

Vlaamse overheid
Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur
en hergebruik van overheidsinformatie
Afdeling openbaarheid van bestuur
Havenlaan 88, bus 100
1000 BRUSSEL
T : 02 553 57 25
Mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer: OVB/2024/110

DE BEROEPSINSTANTIE - Afdeling openbaarheid van bestuur

Bevoegdheid beroepsinstantie

Bestuursdecreet van 7 december 2018, titel II, hoofdstuk 3, afdeling 6.

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie.

Voorafgaande procedure

Op 26 februari 2024 diende ■■■ (hierna vermeld als: verzoeker) een verzoek in bij het Havenbedrijf Antwerpen om een afschrift te verlenen van de volgende documenten:

-de informatie uit het APICS-systeem of andere bestuursdocumenten die de volgende gegevens bevatten:

- de aanlopen sinds 1 januari 2023 van schepen van de rederij ZIM met verdere bestemming Israël
- de aanlopen sinds 1 januari 2023 van schepen van de rederij MSC met verdere bestemming Israël
- de aanlopen sinds 1 januari 2023 van schepen van de rederij Maersk met verdere bestemming Israël

- voor elk van bovenstaande aanlopen een afschrift van de vervoersvergunningen verleend op basis van het KB van 23 september 1958 houdende algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen en van de veiligheidsdossiers betreffende gevaarlijke goederen opgesteld op basis van de IMDG-reglementering.

- een afschrift van het type vergunningen en veiligheidsdossiers als eerder verstrekt op 27 november 2023 in antwoord op de interpellatie van de Antwerpse gemeenteraadsleden Peter Mertens en Mie Branders.

Op 29 maart 2024 werd het openbaarheidsverzoek gedeeltelijk ingewilligd door het Havenbedrijf Antwerpen.

Op 27 april 2024 diende verzoeker beroep in bij de beroepsinstantie tegen voormelde gedeeltelijke weigeringsbeslissing van het Havenbedrijf Antwerpen. Dit beroep werd geregistreerd op 30 april 2024.

Ontvankelijkheid van het beroep

Het oorspronkelijke verzoek dateert van 26 februari 2024.

De gedeeltelijke weigeringsbeslissing van het Havenbedrijf Antwerpen dateert van 29 maart 2024. Deze beslissing maakt melding van de beroepsmogelijkheden en -modaliteiten, zoals voorgeschreven in artikel II.43, §1, derde lid van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (verder 'Bestuursdecreet').

Op 27 april 2024 diende verzoeker beroep in tegen de vermelde gedeeltelijke weigeringsbeslissing. Het ingediende beroep is bijgevolg tijdig ingediend en is **ontvankelijk**.

Gegrondeheid van het beroep

Overeenkomstig artikel II.31, eerste lid Bestuursdecreet heeft het recht op passieve openbaarheid betrekking op bestuursdocumenten. Op grond van deze bepaling is elke instantie in principe verplicht aan eenieder die erom verzoekt inzage te geven in, uitleg te verschaffen over of een afschrift te bezorgen van de gewenste bestuursdocumenten.

De openbaarmaking kan slechts geweigerd worden mits toepassing wordt gemaakt van één of meerdere uitzonderingen, zoals gestipuleerd in de artikelen II.33 tot en met II.39 van voormeld decreet.

1. Oorspronkelijk openbaarheidsverzoek

Verzoeker vroeg op 26 februari 2024 aan het Havenbedrijf Antwerpen om een afschrift van de volgende documenten:

- de informatie uit het APICS-systeem of andere bestuursdocumenten die de volgende gegevens bevatten:
  - de aanlopen sinds 1 januari 2023 van schepen van de rederij ZIM met verdere bestemming Israël
  - de aanlopen sinds 1 januari 2023 van schepen van de rederij MSC met verdere bestemming Israël
  - de aanlopen sinds 1 januari 2023 van schepen van de rederij Maersk met verdere bestemming Israël
- voor elk van bovenstaande aanlopen een afschrift van de vervoersvergunningen verleend op basis van het KB van 23 september 1958 houdende algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen en van de veiligheidsdossiers betreffende gevaarlijke goederen opgesteld op basis van de IMDG-reglementering.
- een afschrift van het type vergunningen en veiligheidsdossiers als eerder verstrekt op 27 november 2023 in antwoord op de interpellatie van de Antwerpse gemeenteraadsleden Peter Mertens en Mie Branders.

2. Bestreden beslissing

Het Havenbedrijf Antwerpen willigde op 29 maart 2024 het openbaarheidsverzoek gedeeltelijk in en motiveerde dit als volgt:

“ U verzocht hierbij om hiernavolgende informatie en bestuursdocumenten, welke per vraag afzonderlijk hierna zal worden behandeld.

- Verwijzend naar het Bestuursdecreet, hoofdstuk 3 inzake toegang tot bestuursdocumenten, vraag ik een afschrift van de informatie uit het APICS-systeem of andere bestuursdocumenten die de volgende gegevens bevatten:

- de aanlopen sinds 1 januari 2023 van schepen van de rederij ZIM met verdere bestemming Israël
- de aanlopen sinds 1 januari 2023 van schepen van de rederij MSC met verdere bestemming Israël
- de aanlopen sinds 1 januari 2023 van schepen van de rederij Maersk met verdere bestemming Israël
Indien dit bestaat onder de vorm van één of meerdere overzichtsdossiers of databestanden, dan mag dit beperkt worden tot een overzicht van aanlopen met daarbij voor elke aanloop volgende gegevens: de naam van het schip, IMO nummer, tijd van aankomst, tijd van vertrek, kaai of kaaien waar het schip aangemeerd is, de scheepsagent.

Bijgevoegd vindt u een excell-overzicht voor de aanlopen van de betrokken rederijen met verdere bestemming Israël, met vermelding van de gevraagde gegevens.

- Verwijzend naar het Bestuursdecreet, hoofdstuk 3 inzake de toegang tot bestuursdocumenten, en daarbij specifiek de openbaarheid van milieu-informatie, vraag ik voor elk van bovenstaande aanlopen een afschrift van de vervoersvergunningen verleend op basis van het KB van 23 september 1958 houdende algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen en van de veiligheidsdossiers betreffende gevaarlijke goederen opgesteld op basis van de IMDG-reglementering.

Concreet zoek ik een afschrift van het type vergunningen en veiligheidsdossiers als eerder verstrekt op 27 november 2023 in antwoord op de interpellatie van de Antwerpse gemeenteraadsleden Peter Mertens en Mie Branders.

Wij begrijpen uit uw verzoek dat u een afschrift wenst van de aanlopen waarvoor een vervoersvergunning (explosieven) (KB 23.09.1958) werd afgeleverd en de hiermee gelinkte veiligheidsdossiers.

In antwoord op deze vraag wordt voor iedere betrokken aanloop (explosieven) een afschrift van de vergunning ter beschikking gesteld, evenals het betrokken veiligheidsdossier, waarbij de informatie welke geen betrekking heeft op het voorwerp van uw verzoek (explosieven), onleesbaar werd gemaakt (art. 11.35.1° en/of 11.36, 7° Bestuursdecreet).

U zal voor deze documenten via WeTransfer een link krijgen om deze te downloaden. "

3. Inhoud van het beroepschrift

Verzoeker gaat niet akkoord met de gedeeltelijke openbaarmaking van de vervoersvergunningen verleend op basis van het KB van 23 september 1958 houdende algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen en van de veiligheidsdossiers betreffende gevaarlijke goederen opgesteld op basis van de IMDG-reglementering.

Hij argumenteert zijn beroep als volgt:

" Er wordt een deel van de informatie in de veiligheidsverslagen onleesbaar gemaakt zonder concrete motivatie, of althans met niet meer dan een loutere verwijzing naar uitzonderingsgronden in het Bestuursdecreet (waarbij artikel 11.35, 1° Bestuursdecreet eigenlijk niet van toepassing is op deze milieu-informatie). Verder wordt een assumptie gemaakt over het voorwerp van mijn vraag om ervan uit te kunnen gaan dat ik geen belang heb bij de rest van de informatie in de gevraagde documenten.

Die assumptie is in zoverre correct dat ik inderdaad na wil gaan of er wapens, munitie en ander defensiegerelateerde goederen of dual-use goederen op die schepen wordt uit- of doorgevoerd naar Israël.

Anders gesteld de goederen die onder de huidige wapenexport- en dual use-wetgeving een export- of doorvoervergunning nodig hebben. Maar dit wil niet zeggen dat ik geen belang heb bij de onleesbaar gemaakte informatie over de andere lading. Het belang bij die informatie is te kunnen nagaan dat die lading effectief geen goederen betreffen waarvoor een export- of doorvoervergunning nodig is maar niet is aangevraagd.

De wens om dit te kunnen verifiëren komt voor uit de eerder gemaakte vaststellingen dat dit soort vergunningsplichtige goederen vaak doorgevoerd worden zonder vereiste vergunning en dat dus de controle op doorvoer op deze goederen te wensen overlaat. Hierbij kan ik verwijzen naar de eerdere vaststellingen mbt Israël en Saudi Arabië, waarvoor ik namens mijn werkgever Vredesactie telkens klacht met burgerlijke partijstelling heb neergelegd. Net omdat met deze check op wat vergunningsplichtige goederen zijn fouten gebeuren, hebben wij vanuit onze public watchdog-functie (cfr de rechtspraak van het EHRM inzake art. 10 EVRM) een belang bij het zelf kunnen verifiëren en dus bij de informatie over de volledige lading.

Dit des te meer omdat de haven van Antwerpen reeds een te restrictieve selectie maakt en de informatie beperkt tot de Klasse 1-goederen onder de IMDG-reglementering. Die bevat inderdaad het grootste deel van de vergunningsplichtige goederen die op deze wijze zichtbaar worden, maar niet alle. Dit blijkt bv uit het veiligheidsdossier 23009926 van de W Klaipeda, waar geen enkele lading onleesbaar is gemaakt en waar onder klasse 4.1 nitrocellulose (een belangrijk bestanddeel voor explosieven) te vinden is.

Om die verificatie te kunnen doen heb ik in mijn tweede vraag een aantal documenten geïdentificeerd, nl enerzijds de vervoersvergunningen verleend op basis van het KB van 23 september 1958 houdende algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen en anderzijds de veiligheidsdossiers betreffende gevaarlijke goederen opgesteld op basis van de IMDG-reglementering. Mijn vraag was niet beperkt tot de informatie over explosieven in die documenten of tot de documenten die informatie over explosieven bevatten.

Bijgevolg denk ik dat met een aldus breder begrepen belang bij de openbaarheid de afweging met het belang beschermd door de ingeroepen uitzonderingsgronden ook voor de onleesbaar gemaakte gegevens anders moet uitvallen en mij deze documenten zonder onleesbaarmaking moeten bezorgd worden. "

4. Standpunt van de beroepsinstantie

Het beroep van verzoeker heeft betrekking op het tweede en derde onderdeel van zijn openbaarheidsverzoek:

- de vervoersvergunningen verleend op basis van het KB van 23 september 1958 houdende algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen
- de veiligheidsdossiers betreffende gevaarlijke goederen opgesteld op basis van de IMDG-reglementering.

Uit de ingewonnen informatie bij het Havenbedrijf Antwerpen is gebleken dat de door verzoeker opgevraagde informatie en documenten betrekking hebben op de aangifte van gevaarlijke goederen, waarbij deze informatie wordt verstrekt door de rederijen in het kader van verplichtingen die voortvloeien uit artikel 10.1.3 van de Havenpolitieverordening ([Microsoft Word - Havenpolitieverordening.docx](https://www.vlaanderen.be/openbaarheid-van-bestuur) ([portofantwerpbruges.com](https://www.vlaanderen.be/openbaarheid-van-bestuur))).

De voormelde Havenpolitieverordening valt onder de definitie van “scheepvaart- en havenreglementen die een meldingsplicht opleggen”, zoals vermeld in artikel 15 van het decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum.

De beroepsinstantie wijst erop dat artikel 15, 1° van voormeld Scheepvaartbegeleidingsdecreet een uitzonderingsgrond toevoegt aan de reeds bestaande uitzonderingsgronden van het Bestuursdecreet:

“Art. 15. Met behoud van de toepassing van de in het titel II, hoofdstuk 3, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 bepaalde uitzonderingen op de openbaarheid van bestuursdocumenten, wijzen de bevoegde instantie en de andere diensten, instanties en ondernemingen die toegang hebben tot de in het centraal beheersysteem opgenomen gegevens, zelfs als ze die gegevens zelf hebben gegenereerd of ingevoerd, door derden gedane aanvragen tot openbaarmaking van informatie, met inbegrip van milieu-informatie, bovendien af als :

1° de aanvraag betrekking heeft op gegevens die aan de bevoegde instantie of andere diensten, instanties en ondernemingen werden verstrekt of doorgegeven op basis van dit decreet, zijn uitvoeringsbesluiten, scheepvaart- en havenreglementen of andere wetten, decreten of besluiten die desbetreffend een meldingsplicht opleggen; “

De beroepsinstantie neemt aan dat de informatie en de documenten die in casu worden opgevraagd door verzoeker (vervoersvergunningen en veiligheidsdossiers betreffende gevaarlijke goederen) informatie betreffen die aan het Havenbedrijf Antwerpen als bevoegde instantie ter zake werden verstrekt of doorgegeven op basis van het bovenvermelde Scheepvaartbegeleidingsdecreet van 16 juni 2006, zijn uitvoeringsbesluiten, scheepvaart- en havenreglementen of andere wetten, decreten of besluiten die desbetreffend een meldingsplicht opleggen en op grond waarvan een openbaarmaking dus geweigerd kan worden aan derden.

De in voormeld artikel 15 van voormeld Scheepvaartbegeleidingsdecreet bedoelde ‘derden’ die vragen om de betreffende documenten zijn alle personen die bij hun vraag om het verkrijgen van informatie geen overeenkomst met de bevoegde instantie /beheerder hebben afgesloten, zoals omschreven in artikel 14 van het Scheepvaartbegeleidingsdecreet. (zie <https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1020970>). In casu kan van verzoeker aangenomen worden dat hij als een dergelijke derde moet beschouwd worden.

Het is voor de beroepsinstantie dan ook duidelijk dat op grond van voormelde decreetbepaling, de openbaarmaking van de door verzoeker gevraagde documenten, met name de vervoersvergunningen en veiligheidsdossiers betreffende gevaarlijke goederen, niet kan worden toegestaan aan verzoeker.

De beroepsinstantie is voor het overige ook de mening toegedaan dat niet van het Havenbedrijf Antwerpen verwacht kan worden om informatie over vervoersvergunningen en veiligheidsdossiers betreffende gevaarlijke goederen openbaar te maken wegens de voor de hand liggende bescherming van de economische, financiële en commerciële belangen van het Havenbedrijf Antwerpen. Het Havenbedrijf verwijst daarvoor ook terecht naar de toepassing van artikel II.35, 1° Bestuursdecreet.

Het Havenbedrijf Antwerpen roept ook terecht deze uitzonderingsgrond in, daar de opgevraagde informatie betrekking heeft op/inzicht kan geven in de activiteiten van haar klanten, inkomende/uitgaande goederenstromen (aard, hoeveelheden, ...), behandelende faciliteiten, ... De betrokken informatie is niet alleen operationeel ‘praktisch’ van aard, maar raakt ook het financieel en commercieel van belang van het Havenbedrijf Antwerpen.

Gegeven de sterk concurrentiële omgeving, reeds meermaals erkend door verschillende instanties, waarbinnen het Havenbedrijf Antwerpen opereert, zeker op het vlak van goederenbehandeling, de keuze van havens door rederijen voor aanloop van schepen en de verwerking van goederenstromen, is het voor

de beroepsinstantie volkomen gerechtvaardigd om de bescherming van het commercieel, economisch en financieel belang van het Havenbedrijf Antwerpen in dit dossier hoger in te schalen dan het belang van de openbaarheid.

Inzage in goederenstromen, trafieken, scheepsbewegingen, dienstverlening, ... biedt de mogelijkheid inzicht te krijgen in de strategische en operationele positie van het Havenbedrijf Antwerpen en andere stakeholders. Op die wijze, gelet op de hoge mate van concurrentie tussen havens naar concessionarissen, goederenstromen, scheepvaartlijnen, ... kan de (onderhandelings)positie van het Havenbedrijf Antwerpen worden verzwakt en daarbij ook haar economisch, commercieel en financieel belang.

Tot slot zou ook het commerciële vertrouwen dat het Havenbedrijf Antwerpen heeft opgebouwd met haar klanten (rederijen, expediteurs, concessionarissen, goederenbelanghebbenden, dienstverleners...) door de openbaarmaking van de door verzoeker gevraagde documenten nadelig kunnen worden beïnvloed en daardoor de strategische en commerciële positie van het Havenbedrijf Antwerpen kunnen hypothekeren.

Gelet op wat hiervoor werd uiteengezet, wordt het ingestelde beroep dan ook als **ongegrond** beschouwd.

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift van ■■■ d.d. 27 april 2024 tegen de gedeeltelijke weigeringsbeslissing van het Havenbedrijf Antwerpen wordt als ontvankelijk doch ongegrond beschouwd.

Brussel, 30 mei 2024

Voor de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno ASSCHERICKX
Voorzitter